

การใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโครงการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2

The Use of Folk Song Video Media to Develop Spelling Skills in Grade 3 Students
at Schools in the Phokaram Group Suphanburi Primary Education
Service Area Office 2

สุวิชญา แก้วดี^{1*} และศิริลักษณ์ ฉลองธรรม²

Suwitchaya Kaewdee^{1*} and Sirilak Chalontham²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

²อาจารย์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

^{1*}Master Student of Music Education Program Bunditpatanasilpa Institute

²Lecturer from the Faculty of Arts Education Bunditpatanasilpa Institute

*Corresponding Author Email: Kaewdee1637@gmail.com

Received: 3 February 2026 Revised: 17 February 2026 Accepted: 26 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2. เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้น และ 3. เพื่อศึกษาคุณค่าและประโยชน์ของการใช้สื่อดังกล่าว การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อ และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศิริรัตนารามและโรงเรียนพลับพลาไชย โรงเรียนละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน แบบทดสอบทักษะการอ่านมาตราตัวสะกด และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเครื่องมือทุกชนิดผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา 0.83 และด้านสื่อวีดิทัศน์ 0.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้นจากเพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซวของจังหวัดสุพรรณบุรีมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง 2) ค่าประสิทธิภาพของสื่อ E1/E2 อยู่ระหว่าง 81.25/88.67 ถึง 83.50/87.67 และค่าประสิทธิภาพรวมเท่ากับ 82.38/88.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และ 3) ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และนักเรียน สะท้อนว่าสื่อช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านและการสะกดคำ เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ และช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านท้องถิ่น สรุปได้ว่า สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมี

ประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างเหมาะสม ควบคู่กับการปลูกฝังคุณค่าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณบุรี

คำสำคัญ: สื่อวีดิทัศน์, เพลงพื้นบ้าน, ทักษะการอ่าน

Abstract

This research consists purposes were 1. to develop folk song video media to improve final consonant reading skills of Grade 3 students 2. to determine the efficiency of the developed folk song video media and 3. to examine the value and benefits of using the media. The research employed a mixed-methods approach, using quantitative data to determine media efficiency and qualitative data from expert interviews. The sample consisted of 20 Grade 3 students from Wat Kiri Rattanaram School and Plaplachai School, Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. the research instruments included folk song video media, a final consonant reading skills test, and expert interview forms. All instruments were validated by six experts, with Index of Item-Objective Congruence (IOC) values ranging from 0.67 to 1.00. The average IOC for content quality was 0.83, and for video media quality was 0.78, both exceeding the acceptable criteria. The results revealed that 1) the folk song video media developed from Suphanburi folk songs, namely Kiao Khao and E-Saew, were of high quality 2) the efficiency values (E1/E2) ranged from 81.25/88.67 to 83.50/87.67, with an overall efficiency of 82.38/88.17, which met the standard criterion of 80/80 and 3) interview findings from experts, teachers, and students indicated that the media improved reading and spelling skills, increased learning motivation and promoted appreciation of local folk culture. In conclusion, the folk song video media represent a high-quality and effective learning innovation that enhances final consonant reading skills of Grade 3 students while fostering the preservation of Suphanburi local cultural heritage.

Keywords: Video Media, Thai Folk Songs, Reading Skills

บทนำ

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อชาติไทย ไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร แต่ยังเป็นเอกลักษณ์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยสุโขทัยซึ่งมีการพัฒนาอักษรไทยเป็นลายลักษณ์อักษร ส่งผลให้เกิดการบันทึกองค์ความรู้และการเผยแพร่วัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ ภาษาไทยจึงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดวรรณกรรม ศิลปะ และค่านิยมของสังคมไทย และเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงคนในชาติท่ามกลางบริบทของสังคมโลกาภิวัตน์ (กรมวิชาการ, 2551) อย่างไรก็ตาม สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันยังประสบปัญหาด้านทักษะ

การอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา นักเรียนจำนวนมากอ่านไม่คล่อง ขาดแรงจูงใจ และมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากรูปแบบการสอนยังเน้นการท่องจำและใช้สื่อที่ไม่สอดคล้องกับบริบทชีวิตของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

ทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนภาษาไทย เพราะช่วยให้ผู้เรียนสะกดคำ ออกเสียง และเข้าใจความหมายของคำได้ถูกต้อง อันนำไปสู่ความคล่องแคล่วในการอ่าน การเขียน และการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น หากนักเรียนขาดทักษะดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อความเข้าใจเนื้อหาและความมั่นใจในการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานดนตรีและวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจและความหมายในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการใช้เพลงพื้นบ้านที่มีจังหวะสนุกสนาน เนื้อร้องเข้าใจง่าย และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เช่น เพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซวของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งนักเรียนคุ้นเคยจากบริบทชุมชนและกิจกรรมของโรงเรียนวัดคีรีรัตนาราม การนำบทเพลงมาบูรณาการกับกิจกรรมฝึกอ่าน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฟัง-ร้อง-อ่าน-เขียนอย่างต่อเนื่อง เกิดการเชื่อมโยงเสียงกับรูปคำ และจดจำมาตราตัวสะกดได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ลดความตึงเครียด และส่งเสริมความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น (ชัยวัฒน์ สุขศรี, 2561)

ดังนั้น จากผลการทดสอบการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2567 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มโมศาราม พบว่านักเรียนยังมีปัญหาการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา สะท้อนให้เห็นความจำเป็นในการปรับรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน ผู้วิจัยจึงพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี ซึ่งผสมผสานภาพ เสียง จังหวะ และคำศัพท์เข้ากับกิจกรรมฝึกอ่านมาตราตัวสะกด เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านสื่อที่ใกล้ตัว และมีความหมายต่อชีวิตประจำวัน จะเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น ฝึกอ่านได้อย่างต่อเนื่องและเป็นธรรมชาติ ส่งผลให้การอ่านคำถูกต้อง คล่องแคล่ว และเข้าใจความหมายของคำดีขึ้นตามลำดับ นำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยปลูกฝังความรักในภาษาไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นสุพรรณบุรีควบคู่กันไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาคุณค่าและประโยชน์ของการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกด

การบททวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมของงานวิจัยเรื่อง การใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโมศาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มุ่งศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย การอ่านมาตราตัวสะกด การใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้เพลงพื้นบ้านในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนระดับประถมศึกษา การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยถือเป็นเป้าหมาย

สำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระ การอ่านที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความสามารถในการเชื่อมโยงเสียง ตัวอักษร และความหมายของคำ โดยเฉพาะการอ่านมาตราตัวสะกดซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา การอ่านมาตราตัวสะกดอย่างถูกต้องช่วยให้นักเรียนสามารถสะกดคำ ออกเสียง และเข้าใจเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ ส่งผลต่อความคล่องแคล่วในการอ่าน การเขียน และการสื่อสาร หากผู้เรียนขาดทักษะดังกล่าวอาจส่งผลต่อความเข้าใจเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาอื่นที่ต้องอาศัยการอ่านเป็นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ , 2560)

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และสามารถสร้างความรู้จากประสบการณ์ของตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งผู้เรียนยังต้องการสื่อที่ช่วยให้การเรียนรู้เป็นรูปธรรมและเข้าใจได้ง่าย (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2553)

สื่อวีดิทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นสื่อที่ผสมผสานทั้งภาพ เสียง และเนื้อหาเข้าด้วยกัน สามารถช่วยอธิบายแนวคิดหรือกระบวนการเรียนรู้ที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและส่งเสริมการจดจำเนื้อหาได้ดีกว่าสื่อที่เป็นข้อความเพียงอย่างเดียว การใช้สื่อวีดิทัศน์ในการจัดการเรียนรู้อาษาไทยจึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในยุคดิจิทัล โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ซ้ำ ทบทวน และฝึกฝนทักษะได้ตามจังหวะการเรียนรู้ของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

การนำเพลงพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ในการจัดการเรียนรู้อาษาไทย เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้เรียน เพลงพื้นบ้านมีเนื้อร้องที่เรียบง่าย ใช้ถ้อยคำตามหลักภาษา และมีจังหวะที่สม่ำเสมอ ช่วยให้ผู้เรียนฝึกการออกเสียงและการสะกดคำได้อย่างเป็นธรรมชาติ การเรียนรู้ผ่านบทเพลงยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ลดความตึงเครียด และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นสื่อถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ช่วยปลูกฝังความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะภาษาไทย (กรมศิลปากร , 2542; ชัยวัฒน์ สุขศรี, 2561)

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานสื่อวีดิทัศน์กับบทเพลงพื้นบ้านอย่างเหมาะสม แนวทางดังกล่าวไม่เพียงช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านและการสะกดคำของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาไทยเข้ากับบริบททางวัฒนธรรมได้อย่างมีความหมาย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อาษาไทยอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโกศาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโกศาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ที่มีผลการทดสอบการอ่านและการเขียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 20 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง จาก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดศิริรัตนาราม และโรงเรียนพลับพลาไชย

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกด ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบและกลั่นกรอง จำนวน 3 ท่าน คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างข้อคำถาม และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาสาระสำคัญ เพื่อพิจารณาความชัดเจน ความตรงประเด็น และความเหมาะสมของคำถาม จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสัมภาษณ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.2 แบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน เป็นแบบประเมินลักษณะรายการ (Checklist) ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาและองค์ประกอบของสื่อกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านการอ่านมาตราตัวสะกด แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านเนื้อหา พิจารณาความถูกต้อง ความครบถ้วน และความเหมาะสมของบทร้องเพลงพื้นบ้านเกี่ยวกับข้าวและเพลงอีแซว และ (2) ด้านสื่อวีดิทัศน์ พิจารณาความเหมาะสมของการออกแบบภาพ เสียง จังหวะเพลง และการนำเสนอ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโกศาราม แบบประเมินดังกล่าวผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อวีดิทัศน์ 3 ท่าน จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ด้านเนื้อหามีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ค่าเฉลี่ย 0.83 และด้านสื่อวีดิทัศน์มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ค่าเฉลี่ย 0.78 แสดงว่าแบบประเมินและสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในระดับดี สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือ

2.3 แบบทดสอบทักษะการอ่านมาตราตัวสะกด เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ พัฒนาขึ้นจากเนื้อหามาตราตัวสะกดที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เพลงเกี่ยวกับข้าว และเพลงอีแซว โดยครอบคลุมการวัดทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดทั้งมาตราตรงและไม่ตรงมาตราข้อทดสอบได้นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่า ข้อสอบทั้ง 30 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 โดยมี 29 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ

1.00 และ 1 ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.67 ซึ่งผ่านเกณฑ์การพิจารณา ($IOC \geq 0.50$) แสดงว่าแบบทดสอบมีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับดี จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

2.4 สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเรื่องการอ่านมาตราตัวสะกด พัฒนาขึ้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าว และเพลงอีแซว เป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการอ่านผ่านคำร้อง จังหวะ ภาพ และตัวอักษรอย่างสอดคล้องกัน ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามแนวคิดการวิจัยและพัฒนา โดยจัดกระบวนการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ขั้นวิเคราะห์เนื้อหาและคำศัพท์มาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากบัญชีคำพื้นฐาน 2) ขั้นออกแบบและผลิตสื่อวีดิทัศน์ โดยพัฒนาบทร้องที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ และรูปแบบการนำเสนอให้ผู้เรียนเห็นคำ-ฟังเสียง-อ่านตาม-ฝึกซ้ำ และ 3) ขั้นตรวจสอบคุณภาพสื่อโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยและเพลงพื้นบ้านก่อนนำไปใช้ เพื่อให้สื่อมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน จากโรงเรียนวัดศรีรัตนารามและโรงเรียนพลับพลาไชย ตามลำดับขั้นตอน คือ 1) ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาและประสานงานครูประจำชั้น เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการดำเนินการทดลองใช้สื่อให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากผู้เรียนที่มีผลการทดสอบการอ่านและการเขียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 20 คน 3) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินกิจกรรม และข้อตกลงในการเข้าร่วมการวิจัยให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านและวิธีปฏิบัติระหว่างเรียน 4) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี (เพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซว) ตามสื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 5) ระหว่างการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนตามกิจกรรม/แบบฝึกหรือแบบประเมินที่กำหนด เพื่อนำไปคำนวณประสิทธิภาพระหว่างเรียน E_1 6) เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมครบตามขั้นตอน ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบทักษะการอ่านมาตราตัวสะกด เพื่อเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้หลังเรียนและคำนวณประสิทธิภาพหลังเรียน E_2 และ 7) ผู้วิจัยรวบรวม ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์และสรุปผลตามวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ครูผู้สอน และนักเรียน รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาคุณค่าและประโยชน์ของสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาประสิทธิภาพของสื่อด้วยค่า $E1/E2$ จากคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนในกลุ่มโศคาราม จำนวน 20 คน ซึ่งแบ่งตามระดับความสามารถ เก่ง : ปานกลาง : อ่อน ในสัดส่วน 4 : 3 : 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า สื่อมีค่าประสิทธิภาพรวม $E1/E2 = 82.38/88.17$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่าสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของผู้เรียน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เพื่ออธิบายผลการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียน รวมทั้งการหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร $E1/E2$

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การสร้างสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยออกแบบสื่อให้สอดคล้องระหว่างคำร้อง จังหวะ ภาพ และตัวอักษร เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน กระบวนการพัฒนาดำเนินการอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กำหนดทักษะเป้าหมาย ได้แก่ การอ่านคำที่มีตัวสะกดได้ถูกต้อง การเชื่อมโยงเสียงกับรูปคำ การสังเกตตัวสะกด และการอ่านออกเสียงตามหลักภาษาไทย จากนั้นคัดเลือกคำศัพท์จากบัญชีคำพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มาประยุกต์แต่งคำร้อง โดยจัดคำตามลักษณะมาตราตัวสะกดและให้ปรากฏซ้ำอย่างเป็นธรรมชาติในบทเพลง เพื่อเอื้อต่อการจดจำ และเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร ผู้วิจัยเลือกเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีจำนวน 2 เพลง ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าว และเพลงอีแซว เนื่องจากมีจังหวะสนุก ฟังง่าย เหมาะกับวัยผู้เรียน และเชื่อมโยงวิถีชีวิตท้องถิ่น ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ โครงสร้างสื่อประกอบด้วยขั้นตอน “เห็นคำ-ฟังเสียง-อ่านตาม-ฝึกซ้ำ” พร้อมช่วงเร้าความสนใจ ช่วงเน้นคำสำคัญ ช่วงฝึกอ่านตาม และช่วงสรุปบททวนท้ายคลิป เพื่อเสริมความเข้าใจและความมั่นใจของผู้เรียน หลังจากผลิตสื่อแล้ว ได้นำสื่อไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านเพลงพื้นบ้านจำนวน 3 ท่าน ผลการประเมินพบว่า สื่อวีดิทัศน์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ดีมาก โดยด้านเนื้อหาบทร้องมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.83 และด้านคุณภาพสื่อวีดิทัศน์มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($IOC \geq 0.50$) แสดงว่าสื่อมีความถูกต้องเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา ภาพและเสียง สามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุง เช่น การเพิ่มความชัดเจนของคำที่มีตัวสะกด การปรับรูปแบบการแสดงข้อความ และการจัดช่วงฝึกอ่านตาม ก่อนนำสื่อฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การหาประสิทธิภาพของการใช้เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิจัยพบว่า ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโมคคาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่เรียนในระดับชั้นเดียวกันจำนวน 1 ครั้ง เพื่อปรับปรุงสื่อก่อนนำไปใช้จริง จากนั้นจึงนำสื่อไปใช้กับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มย่อย (1:10) โรงเรียนละ 10 คน โดยจัดสัดส่วนความสามารถผู้เรียน เก่ง : ปานกลาง : อ่อน เท่ากับ 4 : 3 : 3 เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ E_1/E_2 ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนระหว่างเรียน E_1 จำนวน 40 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนจากกิจกรรมอ่านคำท้ายคลิปในสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน โดยผู้เรียนต้องอ่านคำที่ตรงมาตราตัวสะกด 20 คำ และคำที่ไม่ตรงมาตราตัวสะกด 20 คำ รวม 40 คำ คำละ 1 คะแนน เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านคำตามมาตราตัวสะกดระหว่างกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้คะแนน E_1 เป็นคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนที่กำหนดตามจำนวนคำที่ใช้ฝึกอ่านจริง มิได้กำหนดเป็น 100 คะแนน

เนื่องจากการคำนวณประสิทธิภาพ E1/E2 ใช้ค่าร้อยละของคะแนนที่ผู้เรียนทำได้เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียนซึ่งมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบระหว่างเรียน-หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดคณที จำนวน 10 คน

ลักษณะของคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าระดับประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน E ₁	40	32.20	80.50	E ₁ /E ₂ =80.50/86.00
คะแนนหลังเรียน E ₂	30	25.80	86.00	

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน E₁ เท่ากับร้อยละ 80.50 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน E₂ เท่ากับร้อยละ 86.00 แสดงว่าสื่อมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบระหว่างเรียน-หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีรัตนาราม จำนวน 10 คน

ลักษณะของคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าระดับประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน E ₁	40	33.40	83.50	E ₁ /E ₂ =83.50/87.67
คะแนนหลังเรียน E ₂	30	26.30	87.67	

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน E₁ เท่ากับร้อยละ 83.50 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน E₂ เท่ากับร้อยละ 87.67 ส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพของสื่อเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบระหว่างเรียน-หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพลับพลาไชย จำนวน 10 คน

ลักษณะของคะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าระดับประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน E ₁	40	32.50	81.25	E ₁ /E ₂ =81.25/88.67
คะแนนหลังเรียน E ₂	30	26.60	88.67	

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน E₁ เท่ากับร้อยละ 81.25 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน E₂ เท่ากับร้อยละ 88.67 แสดงว่าสื่อมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สรุปผลการหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้นพบว่า ค่าประสิทธิภาพของสื่อ E₁/E₂ จากการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดคณที โรงเรียนวัดศรีรัตนาราม และโรงเรียนพลับพลาไชย มีค่าเท่ากับ 80.50/86.00, 83.50/87.67 และ 81.25/88.67 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านดังกล่าวมีประสิทธิภาพทั้งในด้านกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเรียนและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน อีกทั้งสามารถนำไปใช้เพื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผล

3. การศึกษาคุณค่าและประโยชน์ของการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกด

ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคุณค่าและประโยชน์อย่างชัดเจน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลที่คัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเพลงพื้นบ้านจำนวน 3 คน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการร้องหรือสอนเพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี เช่น เพลงเกี่ยวข้าวหรือเพลงอีแซว ไม่น้อยกว่า 5 ปี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นครูหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี ครูผู้สอนภาษาไทยจำนวน 2 คน ซึ่งสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และได้ทดลองใช้สื่อจริงในชั้นเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน ที่ผ่านการใช้สื่อ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ คุณค่าด้านการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะภาษา คุณค่าด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อในอนาคต ดังนี้

ประเด็นที่ 1 คุณค่าด้านการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะภาษา พบว่าสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านและการสะกดคำได้อย่างเป็นธรรมชาติ เนื่องจากการนำเสนอผ่านจังหวะ ทำนอง และคำคล้องจอง ทำให้ผู้เรียนจดจำรูปคำและเสียงตัวสะกดได้ง่ายขึ้น อีกทั้งรูปแบบการแสดงคำพร้อมเสียงร้องในลักษณะการโอเคะช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านหลายประสาทสัมผัส ทั้งการมองเห็นและการได้ยิน รวมถึงช่วยลดความตึงเครียดในการฝึกอ่าน ผู้เรียนมีความมั่นใจในการอ่านออกเสียงมากขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย

ประเด็นที่ 2 คุณค่าด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าการนำเพลงพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น เพลงอีแซวและเพลงเกี่ยวข้าว มาใช้ในสื่อการเรียนรู้อำนวยให้ผู้เรียนรู้จักรากเหง้าทางวัฒนธรรม เข้าใจบริบทวิถีชีวิตท้องถิ่น และเกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตน การเรียนรู้ภาษาไทยผ่านเพลงพื้นบ้านจึงไม่เพียงพัฒนาทักษะภาษา แต่ยังเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมในรูปแบบสื่อสมัยใหม่ที่สามารถเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวางและยั่งยืน

ประเด็นที่ 3 ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่าสื่อช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน กระตุ้นความสนใจ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูสามารถนำไปใช้ได้ยืดหยุ่นในหลายขั้นตอนของบทเรียน เช่น ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้สอนเนื้อหา และขั้นทบทวน อีกทั้งช่วยลดภาระการอธิบายซ้ำของครู และเอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตนเอง รวมถึงสามารถใช้ซ้ำและเรียนรู้ต่อเนื่องได้ทั้งในห้องเรียนและที่บ้านผ่านอุปกรณ์ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังสามารถขยายผลการใช้สื่อให้ครูในโรงเรียนอื่นนำไปประยุกต์ใช้ได้

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อในอนาคต พบว่า ควรออกแบบสื่อให้เหมาะสมกับช่วงวัยมากยิ่งขึ้น เช่น ปรับความเร็วและจังหวะเพลงให้เด็กอ่านตามได้ทัน เน้นคำสำคัญและตัวสะกดให้ชัดเจนด้วยสีหรือเสียงประกอบ เพิ่มภาพประกอบที่เรียบง่ายแต่ดึงดูดความสนใจ และเพิ่มช่วงทบทวนคำศัพท์ท้ายคลิปเพื่อสรุปว่าคำอยู่ในมาตราใด รวมถึงควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างครูภาษาไทยและครูดนตรีเพื่อให้สื่อมีความสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และคุณค่าทางวัฒนธรรม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้สำเร็จ โดยออกแบบสื่อให้สอดคล้องระหว่างคำร้อง จังหวะ ภาพ และตัวอักษร ใช้เพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซว พร้อมโครงสร้างการเรียนรู้ “เห็นคำ-ฟังเสียง-อ่านตาม-ฝึกซ้ำ” เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง สื่อที่พัฒนาขึ้นผ่านการ

ประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยและด้านเพลงพื้นบ้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก โดยด้านเนื้อหา มีค่า IOC เฉลี่ย 0.83 และด้านคุณภาพสื่อมีค่า IOC เฉลี่ย 0.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าสื่อมีความถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มโครงการ โรงเรียนละ 10 คน กำหนดคะแนนระหว่างเรียน E_1 จากกิจกรรมอ่านคำทำคลิป 40 คะแนน และคะแนนหลังเรียน E_2 จากแบบทดสอบ 30 คะแนน ผลการทดลองพบว่า โรงเรียนวัดคณทิมี่ค่า E_1/E_2 เท่ากับ 80.50/86.00 โรงเรียนวัดศิริรัตนารามเท่ากับ 83.50/87.67 และโรงเรียนพลับพลาไชยเท่ากับ 81.25/88.67 ซึ่งทุกโรงเรียนมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเรียนและผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. เพื่อศึกษาคุณค่าและประโยชน์ของการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกด พบว่าคุณค่าและประโยชน์ของการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคุณค่าและประโยชน์อย่างชัดเจน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิด้านเพลงพื้นบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย ครูผู้สอน และนักเรียนที่ทดลองใช้สื่อจริง ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบ 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) ด้านการเรียนรู้และทักษะภาษา สื่อช่วยให้นักเรียนอ่านคำตามมาตราตัวสะกดได้ถูกต้อง จดจำรูปคำและเสียงได้ง่ายจากจังหวะและคำคล้องจองแบบคาราโอเกะ ทำให้เกิดแรงจูงใจและความมั่นใจในการอ่าน (2) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม สื่อที่ใช้เพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี เช่น เพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซว ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ภาษาไปพร้อมกับการซึมซับวัฒนธรรมท้องถิ่นและเกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถนำสื่อไปใช้ได้ยืดหยุ่นทั้งชั้นนำเข้า ชั้นสอน และชั้นทบทวน ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุก ลดภาระการอธิบายซ้ำ และเอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ต่อเนื่องทั้งในห้องเรียนและที่บ้าน และ (4) ด้านข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มแบบฝึกอ่านหลายระดับ เน้นคำสำคัญให้ชัดเจนและพัฒนาสื่อในรูปแบบที่หลากหลายยิ่งขึ้นเพื่อขยายผลการใช้สื่อในอนาคต

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลจากการสร้างสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน พบว่า สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากทั้งด้านเนื้อหาและด้านภาพ-เสียง โดยมีค่า IOC ด้านเนื้อหาเฉลี่ย 0.83 และด้านคุณภาพสื่อเฉลี่ย 0.78 แสดงว่าสื่อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา การเลือกใช้เพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี ได้แก่ เพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซว ซึ่งมีจังหวะเข้าใจง่ายและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ช่วยสร้างแรงจูงใจและทำให้การเรียนรู้มีความหมาย อีกทั้งโครงสร้างสื่อแบบ “เห็นคำ-ฟังเสียง-อ่านตาม-ฝึกซ้ำ” ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรและฝึกอ่านได้อย่างต่อเนื่อง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านภาษา ดนตรี

และวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม และสอดคล้องกับ Gardner, H. (1983) ทฤษฎีพหุปัญญา ที่ชี้ว่าการเรียนรู้ผ่านภาษาและดนตรีช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพที่หลากหลาย จึงทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เหมาะสมกับความถนัด และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น

2. ผลการหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน ผลการทดลองใช้สื่อกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน กลุ่มโมคคาราม พบว่า สื่อมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 80.50/86.00, 83.50/87.67 และ 81.25/88.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่าสื่อมีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเรียนและผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยคะแนน E1 จำนวน 40 คะแนนมาจากกิจกรรมอ่านคำทายโคลงที่ประกอบด้วยคำตรงมาตรา 20 คำ และไม่ตรงมาตรา 20 คำ ซึ่งช่วยประเมินการอ่านระหว่างกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างตรงประเด็น ข้อค้นพบสำคัญคือผู้เรียนสามารถอ่านคำตามมาตราตัวสะกดได้ถูกต้องมากขึ้น โดยเฉพาะผลหลังเรียน (E2) ที่อยู่ในระดับสูง เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกอ่านคำซ้ำผ่านจังหวะและทำนองเพลง ทำให้เกิดการจดจำรูปคำและเสียงได้ดีขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget, J. (1952) ที่อธิบายว่าผู้เรียนวัยประถมศึกษาจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้รับประสบการณ์เชิงรูปธรรมและการฝึกซ้ำอย่างมีความหมาย ซึ่งช่วยปรับโครงสร้างความรู้ให้มั่นคง และยังสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ผลจากการสัมภาษณ์ด้านคุณค่าและประโยชน์ของสื่อ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู และนักเรียน พบว่า สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านมีคุณค่าในการส่งเสริมทักษะภาษา โดยเฉพาะการอ่าน การออกเสียง และการจำแนกตัวสะกดผ่านจังหวะและคำคล้องจอง ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย นอกจากนี้ยังช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพราะการใช้เพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซวทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไปพร้อมกับการซึมซับภูมิปัญญาท้องถิ่นและเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการใช้เพลงและกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาทักษะภาษาและเพิ่มความพึงพอใจในการเรียนรู้ได้ รวมทั้งงานที่ใช้สื่อมัลติมีเดียและการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศที่พบว่าการใช้เพลงช่วยเพิ่มแรงจูงใจและพัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มโมคคาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สามารถสรุปข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัย ดังนี้

1. ข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่ คือ ได้รูปแบบการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมการอ่านมาตราตัวสะกด โดยออกแบบให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ “เห็นคำ-ฟังเสียง-อ่านตาม-ฝึกซ้ำ” ภายในคลิปเดียว ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยง “เสียง” กับ “รูปคำ” ได้ชัดเจน ลดความสับสนเรื่องตัวสะกด และทำให้การฝึกอ่านเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตามจังหวะเพลง ส่งผลให้ผู้เรียนจดจำคำและอ่านออกเสียงได้ถูกต้องมากขึ้น

2. ข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่ คือ ได้แนวทางการบูรณาการเพลงพื้นบ้านสุพรรณบุรี เช่น เพลงเกี่ยวข้าวและเพลงอีแซว เข้ากับการเรียนภาษาไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยนำคำศัพท์จากบัญชีคำพื้นฐานระดับชั้น ป.3 มาจัดกลุ่มตามมาตราตัวสะกด แล้ว

ประยุกต์ใช้ในคำร้องให้เกิดการปรากฏขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้การอ่านมาตราตัวสะกดผ่านบริบทที่คุ้นเคยและสนุก ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะภาษาไปพร้อมกับการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบสื่อสมัยใหม่

3. ข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่ คือ ยืนยันว่าสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมต่อการนำไปใช้จริง โดยผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและได้ค่า IOC อยู่ในระดับดีมาก ทั้งด้านเนื้อหาบทร้องและด้านคุณภาพสื่อ สะท้อนว่าสื่อมีความถูกต้อง เหมาะสมด้านภาษา ความชัดเจนของข้อความ ความสอดคล้องของภาพ-เสียง และความสามารถในการส่งเสริมการอ่านมาตราตัวสะกด จึงเป็นหลักฐานเชิงคุณภาพว่ากระบวนการพัฒนาสื่อมีความเป็นระบบและน่าเชื่อถือก่อนนำไปทดลองใช้กับผู้เรียน

4. ข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่ คือ พบว่าสื่อมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในบริบทโรงเรียนจริง โดยค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ของทั้ง 3 โรงเรียนอยู่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าสื่อมีประสิทธิภาพทั้ง “ระหว่างเรียน” และ “หลังเรียน” โดยเฉพาะการกำหนดคะแนน E1 จากกิจกรรมอ่านคำทายคลิปปจำนวน 40 คำ (คำตรงมาตรา 20 คำ และไม่ตรงมาตรา 20 คำ) ทำให้สามารถประเมินการอ่านระหว่างกระบวนการเรียนรู้ได้ตรงประเด็น และสะท้อนว่าการฝึกอ่านซ้ำผ่านสื่อมีส่วนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านมาตราตัวสะกดอย่างชัดเจน

5. ข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่ คือ การเชื่อมโยง “ดนตรี-ภาษา-วัฒนธรรม” ในสื่อเดียวกันช่วยเพิ่มแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย ผู้เรียนรู้สึกสนุก กล้าอ่าน กล้าออกเสียง และลดความตึงเครียดในการฝึกอ่าน อีกทั้งยังเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นจากการเรียนรู้ผ่านเพลงพื้นบ้าน ส่งผลให้การเรียนรู้มีความหมายและเอื้อต่อการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง

6. ข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่ คือ ได้แนวทางการนำสื่อไปใช้ได้จริงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยครูสามารถใช้สื่อเป็นกิจกรรมในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นฝึกอ่าน/ฝึกซ้ำ และชั้นทบทวนท้ายบท ช่วยลดภาระการอธิบายซ้ำของครู และเอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตนเอง รวมถึงสามารถเปิดซ้ำเพื่อฝึกที่บ้านผ่านอุปกรณ์ดิจิทัล ทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่องและขยายผลได้ในบริบทโรงเรียนอื่น

โดยสรุป งานวิจัยนี้สร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการออกแบบสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดในระดับประถมศึกษา ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยควบคู่กับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำสื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1.2 ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนบูรณาการศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น เพลงพื้นบ้าน หรือการละเล่นพื้นเมือง เข้ากับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อปลูกฝังความรักในภาษาและวัฒนธรรมไทย

1.3 ควรจัดอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้และทักษะในการผลิตและใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อให้การใช้สื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการใช้เพลงพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ เช่น เพลงอีแซว เพลงฉ่อย และเพลงเกี่ยวข้าว เพื่อเปรียบเทียบว่าเพลงแต่ละประเภทยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านมาตราตัวสะกดแตกต่างกันอย่างไร เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้วัดผลจากการใช้สื่อวีดิทัศน์ในภาพรวม ยังไม่สามารถแยกผลของเพลงแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน

2.2 ควรศึกษาการใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้านร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อวิเคราะห์ว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาจากตัวสื่อ หรือจากกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกับสื่อเป็นสำคัญ

2.3 ควรศึกษาบทบาทและสมรรถนะของครูผู้สอนในการผลิตและใช้สื่อวีดิทัศน์เพลงพื้นบ้าน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาสื่อและจัดการเรียนรู้อย่างอิสระ จึงยังไม่สามารถอธิบายได้ว่าครูที่มีประสบการณ์ต่างกันจะใช้สื่อเดียวกันได้ผลใกล้เคียงกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2542). *ดนตรีพื้นบ้านไทย*. กรมศิลปากร.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กระทรวงศึกษาธิการ.

ชัยวัฒน์ สุขศรี. (2561). *เพลงพื้นบ้านกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แนวทางการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York, NY: Basic Books.

Piaget, J. (1952). *The origins of intelligence in children*. New York, NY: International Universities Press.